

УДК 636: 004.942

БЕЗПЕКА ПРАЦІ ПРИ УТРИМАННІ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Гава Інна Ігорівна,

здобувач вищої освіти спеціальності 204

«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»,

Миколаївський національний аграрний університет

Планування, організація й проведення робіт по догляду за великою рогатою худобою повинні передбачати: безпечну експлуатацію машин і механізмів, своєчасний ремонт і лагодження обладнання, своєчасну заміну обладнання, яке стало непридатним, усунення безпосереднього контакту працюючим із небезпечними факторами та запобігання виникненню стресового стану у тварин.

Режим технологічних процесів має забезпечувати: погодженість і надійність роботи технологічного обладнання, виключаючи проявлення небезпечних і шкідливих виробничих факторів, а завантаження машин повинно відповідати їх продуктивності [1].

При виконанні технологічних операцій по догляду й годівлі тварин необхідно дотримуватися встановленого розпорядку дня. До самостійного виконання робіт по догляду за великою рогатою худобою допускаються працівники, які пройшли стажування під керівництвом завідувача ферми (бригадира) або досвідченого працівника, який володіє навиками безпечного виконання робіт. Не допускаються до роботи на фермах особи, у яких виявлені захворювання, спільні для людей і тварин.

При прив'язному утриманні худоби прив'язь повинна бути міцною й зручною під час догляду тварин. Стійлове обладнання для утримання великої рогатої худоби повинно виключати можливість виходу тварин за межі кліток, стійла бо секцій. Некастрованих бичків на відгодівлі необхідно утримувати на прив'язі. У буйних корів потрібно відпилювати роги[2].

Перегін тварин до місця зважування або проведення ветобробки необхідно здійснювати по скотопргонах. Майданчик біля станка для фіксації тварин повинен бути покритий м'яким асфальтом або килимками з рифленої листової гуми. При впусканні й випусканні тварин двері приміщень, загонів і кліток повинні бути відкритими й зафіксованими [3].

Бугаїв-плідників прив'язувати у стійлах необхідно міцною двосторонньою прив'яззю - ланцюгом із катаного дроту діаметром 8 мм або інших рівномічних матеріалів. Прив'язь має бути достатньо вільною, щоб вона не заважала тварині лягати. Під металевий ланцюг ошийника необхідно підкладати ремінь. Ланцюговий елемент прив'язі потрібно з'єднувати з ошийником за допомогою карабіна з автоматичною застібкою. Кожний бугай, призначений для відтворення стада, повинен мати металеве кільце, встановлене у 9-11-місячному віці в носову перегородку. Кільце фіксується у верхньому положенні до налобного ременя. На прогулянку бугаїв виводять на повідку і обов'язково за допомогою палиці-води́ла довжиною не менше 2 м із карабіном, яким їх чіпляють за носове кільце. Не допускається одночасне виведення на прогулянку бугаїв і корів. Для бугаїв необхідно обладнувати майданчики з механічними пристроями для примусового водіння.

У бугаїв-плідників у молодому віці необхідно проводити видалення рогів. Бугаям із злим норовом необхідно надівати наочники прямокутної форми, виготовлені із шкіри розміром 30 x 40 см, а при наявності рогів - прикріплювати на них дерев'яні пластинки. Виводити таких бугаїв необхідно на розв'язках двом скотарям. На вигульних майданчиках дозволяється вигулювати на прив'язі лише одного бугая. Для виведення бугая з індивідуального дворика скотар повинен не заходячи у дворик зачепити бугая палицею-води́лом за носове кільце і тільки після цього відчепити карабін прив'язі та відчинити випускні двері [4].

Чистити та мити бугаїв можна лише після фіксації їх на короткій прив'язі. При цьому тваринам дають невелику кількість корму та уважно спостерігають за їх поведінкою під час чищення. Під час чищення годівниць і роздавання корму голову бугая необхідно фіксувати ланцюгом із карабіном (скотар при цьому повинен знаходитися у кормовому проході). Перед привчанням бугая до нових працівників його потрібно кілька днів утримувати на помірному раціоні.

У разі виявлення у бугая негативної реакції щодо скотаря, який його доглядає, скотар повинен замінити свій спеціальний одяг. Якщо це не допомагає, необхідно доручити доглядати цього бугая іншому скотарю з цього приміщення і при цьому додатково вивчити характер поведінки бугая. Усі плідники виявляють негативну реакцію на різкі запахи (наприклад алкоголю) та одяг червоного, білого або яскравого кольору[2].

Для усунення розвинутої буйної поведінки бугая необхідно перевести його на нове місце. У нових умовах розвинутий рефлекс затухає.

Технікам штучного осіменіння та працівникам, що постійно доглядають бугаїв, не дозволяється бути присутніми під час проведення болісних для бугая профілактичних і лікувальних процедур, а також під час розчищення ратиць, обрізування рогів, вставлення носових кілець тощо. Сперму від бугаїв беруть у спеціальному приміщенні (манежі) із станком, який захищає працівників від травмування.

Список використаних джерел:

1. Курепін В. М. Розвиток аграрного сектору економіки України через забезпечення безпеки на виробництві / В. М. Курепін // Соціально-економічна політика та адміністрування у сфері регіонального розвитку України : збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, 3-5 квітня 2019 р. - Миколаїв : МНАУ, 2019. - С. 109-112. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/5791>.

2. Безпека праці при обслуговуванні великої рогатої худоби. [Електронний ресурс] – Веб-сайт. Режим доступу:<http://oppb.com.ua/docs/virobnicha-bezpeka-v-silskogospodarskomu-virobniactvi>. Мова укр.

3. Утримання великої рогатої худоби. [Електронний ресурс] – Веб-сайт. Режим доступу:<https://studfile.net/preview/3540142>. Мова укр.

4. Утримання самців-плідників. [Електронний ресурс] – Веб-сайт. Режим доступу:<https://accoucher.webnode.com.ua/nmk-distsiplini/lektsiya-4/>. Мова укр.

*Науковий керівник – асистент Яблуновська К. О.
Миколаївський національний аграрний університет*